



ДЕЯКІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ СУДОВИХ СПОСОБІВ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ВИНАХОДИ (КОРИСНІ МОДЕЛІ)

Андрій Нижній,
суддя Ленінського районного суду
м. Дніпра, кандидат юридичних наук

Стаття присвячена аналізу актуальних пропозицій щодо вдосконалення законодавства у сфері способів захисту прав інтелектуальної власності на винаходи (корисні моделі). Обґрунтовано висновок про передчасність відмови від такого способу захисту, як визнання патенту недійсним і заміна його визнанням недійсними прав інтелектуальної власності. Висловлюються пропозиції про вдосконалення чинного законодавства щодо регулювання наслідків визнання недійсними патентів на винаходи (корисні моделі).

Ключові слова: визнання прав недійсними, визнання патенту недійсним, державна реєстрація прав на винаходи (корисні моделі)

Сьогодні в Україні відбувається широкомасштабна реформа всієї сфери інтелектуальної власності: реорганізуються органи державної системи правової охорони інтелектуальної власності, реформується система колективного управління майновими авторськими та суміжними правами, розробляються інші законопроекти, що мають на меті привести національне законодавство у відповідність до європейських стандартів, зокрема й щодо імплементації норм Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

За таких обставин питання захисту прав інтелектуальної власності постійно залишається у фокусі вітчизняних науковців, зокрема, О. Орлюк, Г. Ульянової, О. Ришкової, О. Гумеги та ін.

Однією з найбільш досліджуваних та завжди актуальних проблем цивільного права є також питання недійсності правочинів, яким присвячені праці І. Новіцького, Д. Тузова, О. Гутнікова, В. Кучера, О. Семушиної та ін.

Водночас дослідження такого способу захисту, як визнання недійсними прав інтелектуальної власності відсутні, незважаючи на те, що така можливість прямо передбачена у ст. 469 ЦК України, відповідно до якої права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок визнаються недійсними з підстав і в порядку, встановлених законом.

Можливо, це пов'язано з тим, що сьогодні ч. 1 ст. 33 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» передбачає можливість визнання недійсним патенту на винахід або корисну модель, саме цей спосіб захисту фактично використовується в судовій практиці.

Водночас на розгляді у Верховній Раді України перебуває проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення правової охорони винаходів та корисних моделей» від 01.02.2018 р. № 7538, внесений Кабі-



нетом Міністрів України (далі — Законопроект № 7538) [1].

Вказаний законопроект отримав широку підтримку як державних структур, так і національних фармацевтичних компаній, профільних спеціалістів і ЗМІ, тому що за їхнім твердженням, він дозволить збалансувати інтереси виробників лікарських засобів і суспільний інтерес щодо одержання сучасних ліків за ринковими цінами.

Проте Законопроект № 7538 не тільки заперечує можливість патентування як корисної моделі будь-якого іншого об'єкта, крім пристрою, та запроваджує, так званий виняток Болар з метою спрощення виходу на український ринок лікарських препаратів-генериків, але і пропонує внести суттєві зміни до Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» щодо регулювання способів захисту прав інтелектуальної власності на винахід і корисну модель.

Як уже зазначалося, чинні її редакція ч. 1 ст. 33 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» передбачає, що патент може бути визнано в судовому порядку недійсним повністю або частково в разі: а) невідповідності запатентованого винаходу (корисної моделі) умовам патентоздатності, що визначені ст. 7 цього Закону; б) наявності у формулі винаходу (корисної моделі) ознак, яких не було в поданій заявці; в) порушення вимог ч. 2 ст. 37 цього Закону; г) видання патенту внаслідок подання заявки з порушенням прав інших осіб.

Законопроект № 7538 пропонує зазначити у ч. 1 ст. 33 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», що за відповідних умов у судовому порядку визнається недійсним не патент, а саме права на винахід (корисну модель).

З аналізу інших положень вказаного законопроекту видно, що його розробники пропонують загалом відмовитися від такого способу захисту прав інтелектуальної власності на винахід (корисну мо-

дель), як «визнання недійсним патенту на винахід (корисну модель) повністю або частково» та замінити його «визнанням недійсними прав на винахід (корисну модель) повністю або частково».

Щодо такої пропозиції постає ціла низка запитань: чи відрізнятимуться правові наслідки визнання недійсним права від визнання недійсним патенту, що посвідчує таке право? Чи буде такий спосіб захисту, як «визнання права недійсним», більш ефективним ніж «визнання недійсним патенту»? Чи задовольняти судам позовні вимоги про визнання недійсним патенту у випадку запровадження відповідних змін?

На нашу думку, для відповідей на ці запитання необхідно відповісти на інше важливе запитання: яка мета запровадження вищевказаних змін щодо зміни підходів до способів захисту прав інтелектуальної власності на винаходи (корисні моделі)?

На жаль, з тексту пояснювальної записки до Законопроекту № 7538 таку мету встановити неможливо. Більш того, там взагалі не згадується про те, що пропонується внести зміни до правового регулювання судових способів захисту прав інтелектуальної власності на винаходи (корисні моделі) [2].

Можливо, такі пропозиції зумовлені виключно бажанням привести Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» у відповідність до ст. 469 ЦК України. Проте, у науково-практичному коментарі до ст. 469 ЦК України з цього приводу зазначається, що хоча у вказаній статті мова і йде про визнання недійсними прав, логічним було б пред'явлення вимоги про визнання недійсним рішення про видачу патенту, власне патенту та його державної реєстрації, а також прав інтелектуальної власності на винахід, корисну модель або промисловий зразок [3, 72].

Зазвичай під недійсністю в цивільному праві мають на увазі недійсність юридичного факту (правочину, шлюб, державної реєстрації тощо) чи правов-



становлюваного документу (патенту, свідоцтва, державного акта тощо).

У вказаних випадках недійсність має подвійну мету: по-перше, підтвердити неправомірність певних юридичних фактів (правовстановлювальних документів), які лежать в основі спірних правовідносин, та, по-друге, врегулювати наслідки таких неправомірних юридичних фактів (правовстановлювальних документів), оскільки вони визначаються вже не намірами сторін при вчиненні правочину або видачі правовстановлювального документу, а виключно законом.

Щодо наслідків недійсного правочину, то ч. 1 ст. 215 ЦК України встановлено, що недійсний правочин не створює юридичних наслідків, крім тих, які пов'язані з його недійсністю. У разі недійсності правочину кожна зі сторін зобов'язана повернути другій стороні в натурі все, що вона одержала на виконання цього правочину, а в разі неможливості такого повернення, зокрема тоді, коли одержане полягає в користуванні майном, виконаній роботі, наданій послугі, — відшкодувати вартість того, що одержано, за цінами, актуальними на момент відшкодування.

Загальні наслідки визнання недійсним правовстановлювального документу у Цивільному кодексі України відсутні, тому в кожному випадку необхідно керуватися спеціальним законодавством. Наслідки недійсності патенту на винахід (корисну модель) визначені у ч. 4 ст. 33 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», згідно з якою патент або його частина, визнані недійсними, вважаються такими, що не набрали чинності, від дати публікації відомостей про видачу патенту.

Зауважимо, що Господарський кодекс України передбачає можливість визнання недійсним не тільки правочину або правовстановлюючого документу, але також і господарського зобов'язання — відповідно до ч. 2 ст. 202 ГК України господарське зобов'язання припиняється також у разі його розірвання або визнання недійсним за рішенням суду.

Відповідно до ч. 1 ст. 173 ГК України господарським визнається зобов'язання, що виникає між суб'єктом господарювання й іншим учасником (учасниками) відносин у сфері господарювання з підстав, передбачених цим Кодексом, за яким один суб'єкт (зобов'язана сторона, зокрема й боржник) зобов'язаний вчинити певну дію господарського чи управлінсько-господарського характеру на користь іншого суб'єкта (виконати роботу, передати майно, сплатити гроші, надати інформацію тощо), або утриматися від певних дій, а інший суб'єкт (управнена сторона, зокрема й кредитор) має право вимагати від зобов'язаної сторони виконання її обов'язку.

Як бачимо, господарські зобов'язання належать до відносних правовідносин, коли одній уповноваженій особі (як-от кредитору) протистоїть друга чітко визначена зобов'язана особа (зокрема й боржник)¹.

На відміну від господарських зобов'язань, правовідносини, що виникають з виключних майнових прав інтелектуальної власності на винаходи (корисні моделі), мають абсолютний характер, оскільки власникові патенту протистоять усі інші особи, що зобов'язані не посягати на його права.

За таких умов у випадку відсутності господарських зобов'язань між власником патенту та порушником його прав (як це й відбувається у біль-

¹ Потрібно зауважити, що відповідно до ст. 174 ГК України господарські зобов'язання можуть виникати, зокрема, у результаті створення об'єктів інтелектуальної власності. Проте сумнівним є твердження про те, що власне створення об'єкта інтелектуальної власності без укладення відповідних договорів може призвести до виникнення відносних зобов'язальних правовідносин, пов'язаних з цим об'єктом.



шості випадків), визнання недійсним господарського зобов'язання не може бути використане як спосіб захисту виключних прав інтелектуальної власності на винахід у межах абсолютних правовідносин.

Крім того, загальні наслідки недійсності господарського зобов'язання визначені в ч. 2 ст. 208 ГК України, за змістом якої в разі визнання недійсним зобов'язання кожна зі сторін зобов'язана повернути другій стороні все одержане за зобов'язанням, а за неможливості повернути одержане в натурі — відшкодувати його вартість грошима, якщо інші наслідки недійсності зобов'язання не передбачені законом.

Як бачимо, такі наслідки ідентичні наслідкам недійсності правочину, передбаченим ч. 1 ст. 216 ЦК України, тому навряд чи можна говорити, що визнання правочину недійсним і визнання недійсним господарського зобов'язання є різними за своїм змістом способами захисту порушених прав.

Отож «класична» конструкція недійсності базується на тому, що судом констатується невідповідність вимогам закону певного юридичного факту (правовстановлювального документу), наслідком чого є:

по-перше, позбавлення його значення правомірного юридичного факту (правовстановлюючого документу);

по-друге, вважається, що права, на виникнення яких був спрямований такий юридичний факт (правовстановлювального документу), не виникли;

по-третє, сторони зобов'язані повернути одна одній все, що було отримано на підставі такого юридичного факту (правовстановлювального документу).

На противагу наведеній «класичній» конструкції недійсності Законопроект № 7538 пропонується закріпити можливість визнання в судовому порядку недійсними не власне юридичного факту та виданого на його підставі правовстановлювального документу, а лише їхніх наслідків (відповідних прав інтелектуальної власності).

У такому разі всупереч судовому рішення про визнання недійсними прав інтелектуальної власності залишатимуться чинними й рішення Установи про видачу патенту, і патент, який відповідно до ст. 1 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» є охоронним документом, який засвідчує пріоритет, авторство та право власності на винахід (корисну модель) (у редакції Законопроекту № 7538 — охоронний документ, що засвідчує пріоритет, авторство і права на винахід (корисну модель)).

Попри те, що можливість визнання недійсними прав інтелектуальної власності на винахід (корисну модель) протягом тривалого часу закріплена у ст. 469 ЦК України, сьогодні у Єдиному державному реєстрі судових рішень можна знайти лише одне рішення суду, де позивач ставив питання саме про визнання недійсними прав інтелектуальної власності. Проте й у цьому випадку позивач одночасно просив визнати недійсним відповідний патент [4].

Тож нині судова практика застосування передбаченого ст. 469 ЦК України способу захисту — визнання прав інтелектуальної власності недійсними — як окремого та самодостатнього способу захисту фактично відсутня.

Відсутнє сьогодні й будь-яке правове регулювання наслідків визнання недійсними прав інтелектуальної власності на винаходи (корисні моделі) на підставі ст. 469 ЦК України.

З цього приводу Законопроект № 7538 пропонує передбачити у ч. 4 ст. 33 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», що права на винахід (корисну модель), визнані недійсними повністю або частково судом, вважаються такими, що не набрали чинності, від дати публікації відомостей про державну реєстрацію винаходу (корисної моделі).

Водночас серед способів захисту прав ч. 2 ст. 20 ГК України згадує визнання відсутності права, а тому постає питання: чим відрізнятиметься ви-



знання недійсними прав на винахід на підставі ст. 33 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» у редакції Законопроекту № 7538 від визнання судом відсутності цих самих прав з дати публікації відомостей про державну реєстрацію винаходу (корисної моделі) на підставі ч. 2 ст. 20 ГК України?

Як бачимо, незважаючи на те, що вже понад 10 років у ст. 469 ЦК України закріплено можливість визнання недійсними прав інтелектуальної власності на винаходи (корисні моделі), фактично такий спосіб захисту залишається недостатньо конкретизованим у нормативній базі, непопулярним у судовій практиці та малодослідженим у юридичній науці.

При цьому зі змісту ст. 4bis та ст. 4quater Паризької конвенції про охорону промислової власності від 20.03.1883 року вбачається, що її розробники виходили з можливості визнання недійсними саме патентів, а не прав, які вони посвідчують.

За таких обставин вважаємо, що запропонований Законопроектом № 7538 перехід у сфері способів захисту прав інтелектуальної власності від «визнання недійсним патенту» до «визнання недійсними прав» є передчасним і потребує серйозного обґрунтування.

Навіть більше, за результатом більш ґрунтовного дослідження може виявитися, що змін потребує не Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», а ст. 469 ЦК України, позаяк визнання недійсним патенту на винахід (корисну модель), а не прав інтелектуальної власності на них, є більш ефективною правовою конструкцією.

З позицій реформування способів захисту прав інтелектуальної власності на винахід (корисну модель) заслуговує на увагу також питання наслідків визнання недійсним патенту, що на сьогодні регулюються трьома нормами.

По-перше, відповідно до вже згаданої ч. 4 ст. 33 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі»

патент або його частина, визнані недійсними, вважаються такими, що не набрали чинності, від дати публікації відомостей про видачу патенту.

По-друге, відповідно до ч. 3 ст. 33 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» при визнанні патенту чи його частини недійсними Установа повідомляє про це у своєму офіційному бюлетені.

По-третє, згідно з п. 2.2 Положення про Державний реєстр патентів України на винаходи, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.04.2001 року № 291, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28.04.2001 року за № 379/5570, а також п. 2.2 Положення про Державний реєстр патентів України на корисні моделі, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України від 20.06.2001 року № 469, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України в 04.07.2001 року за № 558/5749 (далі — Положення про реєстри патентів на винаходи (корисні моделі)), у процесі ведення Державного реєстру патентів України на винаходи та Державного реєстру патентів України на корисні моделі (далі — Реєстри) до них вносяться відомості, зокрема, щодо визнання патенту (деклараційного патенту) недійсним повністю або частково.

Водночас як строки публікації про визнання патенту недійсним та внесення відповідної інформації до Реєстрів, так і процедура такої публікації та реєстрації чітко не врегульовані (з власної ініціативи Установи чи з ініціативи позивача, на підставі прямої вказівки щодо реєстрації в рішенні суду чи достатньо висновку суду про визнання патенту недійсним). Залишається невизначеними і правове значення та наслідки такої публікації та державної реєстрації.

Отож при зверненні до суду позивачі змушені заявляти цілий комплекс позовних вимог (про визнання недійсним/незаконним рішення про видачу патенту, визнання недійсним патенту,



зобов'язання Установи внести зміни до Реєстрів, зобов'язання Установи повідомити в офіційному бюлетені про визнання патенту недійсним) і оплачувати судовим збором кожен з цих вимог окремо, адже згідно з абз. 2 ч. 3 ст. 6 Закону України «Про судовий збір» у разі, коли в позовній заяві об'єднано дві та більше вимог немайнового характеру, судовий збір сплачується за кожною вимогою немайнового характеру.

Трапляються й різні варіації формулювань рішень судів щодо зобов'язання Установи вчинити реєстраційні дії, пов'язані із внесенням інформації про визнання патенту недійсним: «виключити запис про реєстрацію патенту» [5], «скасувати державну реєстрацію патенту та зобов'язати внести відомості про таке скасування до реєстру» [6], «внести відомості щодо визнання патенту недійсним» [7].

Зауважимо, що державна реєстрація може мати два принципово різних значення: інформаційне (виключно з метою повідомлення учасників обігу щодо власників прав, і не впливає на чинність прав) і конститутивне (чинність відповідних прав залежить від їх реєстрації).

З аналізу Положень про реєстри патентів на винаходи (корисні моделі) вбачається, що сьогодні такі реєстри мають не конститутивний, а інформаційний характер, оскільки, по-перше, за змістом п. 1.2 вказаних Положень вони лише містять офіційні відомості щодо державної реєстрації патентів на винаходи та не виконують ролі офіційного визнання й підтвердження державою відповідних прав. По-друге, підтвердженням права інтелектуальної власності є не запис у Реєстрах, а патент або інший документ, який підтверджує набуття права від власника патенту (ліцензійний договір, договір про передачу прав, свідоцтво про право на спадщину тощо). По-третє, Реєстри не містять інформації щодо всіх правоволодільців (наприклад, у випадку укладення договору про передачу прав інтелектуальної

власності на винаходи). По-четверте, відповідно до ч. 1 ст. 28 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» права, що випливають з патенту, діють від дати публікації відомостей про його видачу, тобто не пов'язані з їх державною реєстрацією.

Автори Законопроекту № 7538 вважають за необхідне зробити крок до надання державній реєстрації прав інтелектуальної власності на винахід (корисну модель) конститутивного значення. Пропонується зазначити у ч. 1 ст. 28 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», що такі права виникатимуть саме з моменту їх державної реєстрації.

Також варто визнати такий крок неповним, оскільки зберігається значення патенту як правовстановлювального документу та відсутність обов'язкової реєстрації переходу чи надання на підставі ліцензії таких прав іншим особам, крім патентовласника, наслідком чого є відсутність повного переліку правоволодільців у Реєстрах.

Отож якщо Реєстри й надалі матимуть лише інформаційне значення, то на рівень закону потрібно винести положення п. 2.2 Положень про реєстри патентів на винаходи (корисні моделі) та передбачити у ч. 4 ст. 33 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», що в разі визнання патенту на винахід, корисну модель або промисловий зразок недійсним Установа вносить до Реєстрів запис про визнання недійсним патенту повністю або частково.

Якщо ми все ж таки переходимо до конститутивного значення Реєстрів, за якого право підтверджувального значення набуває уже не патент, а запис про його державну реєстрацію, норму про наслідки визнання недійсним правовстановлювального документу можна запозичити у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно, бо в цій сфері держава виконує саме таку функцію, своїми діями посвідчуючи виникнення відповідного права. За змі-



стом ч. 2 ст. 26 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» у разі скасування на підставі рішення суду рішення про державну реєстрацію прав, документів, на підставі яких проведено державну реєстрацію прав, скасування записів про проведену державну реєстрацію прав до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно вноситься запис про скасування державної реєстрації прав.

Зауважимо також, що чітке правове регулювання наслідків визнання патенту недійсним не є абсолютно новим. Наприклад, відповідно до ч. 7 ст. 1398 ЦК Російської Федерації визнання патенту на винахід, корисну модель або промисловий зразок недійсним означає скасування рішення федерального органу виконавчої влади з інтелектуальної власності про видачу патенту на винахід, корисну модель або промисловий зразок і анулювання запису у відповідному державному реєстрі.

На нашу думку, введення подібного положення до вітчизняного законодавства дозволить ефективно захищати права інтелектуальної власності на винаходи (корисні моделі) одним, найбільш відповідним способом, і зменшить судові витрати сторін.

Отож запропонована авторами Законопроекту № 7538 конструкція «недійсного права» як способу захисту прав інтелектуальної власності потребує ґрун-

товного дослідження й обґрунтування перед запровадженням її в Законі України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі». Аналогічного дослідження й обґрунтування потребує пропозиція про відмову від визнання недійсним патенту на винахід (корисну модель) як способу захисту порушених прав інтелектуальної власності.

За відсутності такого обґрунтування, на нашу думку, змін також потребує не Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» та ст. 469 ЦК України, у якій варто передбачити, що патент на винахід, корисну модель, промисловий зразок визнаються недійсними з підстав та в порядку, встановлених законом.

Доцільно також чітко визначитись із моделлю державної реєстрації винаходів (інформаційна чи конститутивна) та залежно від цього врегулювати наслідки визнання патенту недійсним у ст. 33 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», де передбачити, що в разі визнання патенту на винахід (корисну модель) недійсним рішенням Установи про видачу патенту вважається таким, що не набрало чинності з моменту його прийняття, а Установа зобов'язана внести до відповідного реєстру запис про визнання патенту недійсним (про скасування державної реєстрації винаходу), а також повідомити про це у відповідному бюлетені. ♦

Список використаних джерел / List of references

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення правової охорони винаходів та корисних моделей: проект Закону від 01.02.2018 року № 7538, внесений Кабінетом Міністрів України.
URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63398.
2. Пояснювальна записка до Проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення правової охорони винаходів та корисних моделей від 01.02.2018 року № 7538.
URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=63398&pf35401=445980>.
3. Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України. В 4 т. / А. Г. Ярема, В. Я. Карабань, В. В. Кривенко, В. Г. Ротань. К.: А.С.К.; Севастополь: Ін-т юрид. дослідж., 2004. Т. 2. 864 с.



4. Рішення Приморського районного суду м. Одеси від 11.12.2014 року у справі № 2/1522/3527/11. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/42038792>.
 5. Постанова Вищого господарського суду України від 25.03.2014 року у справі № 5023/8587/11. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/37820667>.
 6. Рішення Печерського районного суду м. Києва від 15.09.2009 року у справі № 2-3471/09. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/5818671>.
 7. Постанова Вищого господарського суду України від 25.10.2016 року у справі № 910/21617/15. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/62260797>.
1. Pro vnesennia zmin do deiakyykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo vdoskonalennia pravovoi okhorony vynakhodiv ta korysnykh modelei: projekt Zakonu vid 01.02.2018 roku № 7538, vnesenyi Kabinetom Ministriv Ukrainy. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63398.
 2. Poiasnuvalna zapyska do Proektu Zakonu pro vnesennia zmin do deiakyykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo vdoskonalennia pravovoi okhorony vynakhodiv ta korysnykh modelei vid 01.02.2018 roku № 7538. URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=63398&pf35401=445980>.
 3. Naukovo-praktychnyi komentar do tsyvilnoho zakonodavstva Ukrainy. V 4 t. / A. H. Yarema, V. Ia. Karaban, V. V. Kryvenko, V. H. Rotan. K.: A.S.K.; Sevastopol: In-t yuryd. doslidzh., 2004. T. 2. 864 s.
 4. Rishennia Prymorskoho raionnoho sudu m. Odesy vid 11.12.2014 roku u spravi № 2/1522/3527/11. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/42038792>.
 5. Postanova Vyshchoho hospodarskoho sudu Ukrainy vid 25.03.2014 roku u spravi № 5023/8587/11. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/37820667>.
 6. Rishennia Pecherskoho raionnoho sudu m. Kyieva vid 15.09.2009 roku u spravi № 2-3471/09. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/5818671>.
 7. Postanova Vyshchoho hospodarskoho sudu Ukrainy vid 25.10.2016 roku u spravi № 910/21617/15. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/62260797>.

Надійшла до редакції 17.09.2018 року

Нижний А. Отдельные вопросы совершенствования судебных способов защиты прав интеллектуальной собственности на изобретения (полезные модели). Стаття посвящена анализу актуальных предложений по совершенствованию законодательства в сфере способов защиты прав интеллектуальной собственности на изобретения (полезные модели). Делается вывод о преждевременности отказа от такого способа защиты, как признание патента недействительным, и его замене признанием недействительными прав интеллектуальной собственности. Высказываются предложения о совершенствовании действующего законодательства в части регулирования последствий признания недействительными патентов на изобретения (полезные модели).

Ключевые слова: признание прав недействительными, признание патента недействительным, государственная регистрация прав на изобретения (полезные модели)

Nyznhyi A. Some issues of improvement of judicial methods of protection of intellectual property rights to inventions (utility models). The article is devoted to the analysis of actual proposals for the improvement of legislation in the field of protection of intellectual property rights to inventions (utility models). The conclusion is drawn on the lack of development of such a method of protection as «the recognition of intellectual property rights as invalid» and the premature inclusion of it in



the Law of Ukraine «On the protection of rights to inventions and utility models». The expediency of preserving the possibility of the recognition of a patent as invalid in court is substantiated. Proposals for the improvement of the current legislation in terms of regulation at the level of law of the consequences of invalidation of patents for inventions (utility models) are expressed. It is proposed to fix in Art. 33 of the Law of Ukraine «On protection of rights to inventions and utility models» that in the case of recognition of a patent as invalid the decision of the Institution shall be deemed to have not entered into force from the moment of its adoption, and the Institution is obliged to enter in the relevant register a record of recognition of the patent as invalid as well as to inform about it in the Bulletin.

Keywords: recognition of rights invalid, recognition of a patent invalid, state registration of rights to inventions (utility models)